

Sisäministeriö

Lausunto
5.6.2017

TEM/865/03.01.08/2017

Viite SM 007:00/2016

TEM:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI PELASTUSLAIN MUUTTAMISESTA

Sisäministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi pelastuslain muuttamisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

YLEISTÄ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pelastuslaissa (379/2011) olevaa nuohousta koskevaa sääntelyä.

Nykyisin alueen pelastustoimi päättää nuohouspalvelujen järjestämisestä alueellaan. Alueen pelastustoimi voi järjestää nuohouspalvelut joko omana työnä tai hankkia nuohouspalvelut tarjouskilpailun perusteella muulta palvelujen tuottajalta, jolloin kysymyksessä on niin sanottu piirinuohous. Vaihtoehtoina edellä mainituille on sopimusperusteinen nuohousjärjestelmä, jossa rakennuksen omistaja tai haltija saa itse sopia nuohouksesta palvelujen tuottajan kanssa. Myös tähän järjestelmään siirtyminen edellyttää alueen pelastustoimen tekemää päätöstä.

Nuohouspalvelut järjestetään Suomessa pääsääntöisesti piirinuohousjärjestelmällä. Piirinuohousjärjestelmässä alueen pelastustoimi valitsee alueella toimivan nuohousyrityksen sekä päättää nuohouksen hinnasta. Asiakkaiden on pakko käyttää yksinomaan pelastustoimen valitsemaa piirinuohoojaa, koska muut palvelujen tuottajat kuin piirinuohooja eivät voi suorittaa nuohousta.

Nuohousalan yrittäjiä on Suomessa noin 400, joista pelastuslaitoksilta saatujen tietojen mukaan 335 toimii piirinuohousyrityksinä. Esityksessä todetaan, että arvioiden mukaan joka toisella pelastuslaitoksen alueella toimii ammattitutkinnon suorittaneita nuohoojia, jotka tarjoavat piirinuohousjärjestelmän ulkopuolisia nuohouspalveluja. Nämä palveluntarjoajat perustelevat toimintaansa sillä, että piirinuohous ei toimi kyseisellä alueella ja että he vastaavat nuohouspalvelujen kysyntään. Niin sanottua villiä nuohousta koskevia oikeustapauksia on käsitelty tuomioistuimissa kilpailumenettelyrikkoksena ja markkinointirikoksena.

Osassa maata piirinuohousjärjestelmästä on luovuttu. Esityksen mukaan kokemukset muun muassa Itä-Uudellamaalla ja Etelä-Karjalassa ovat olleet hyviä: nuohouspalveluita on ollut saatavilla riittävästi ja kohtuulliseen hintaan myös taajamien ulkopuolella.

Esityksessä alueen pelastustoimelta poistettaisiin velvoite huolehtia nuohouspalvelujen järjestämisestä, minkä seurauksena piirinuohousjärjestelmästä ja nuohouksen hintasääntelystä luovuttaisiin. Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa ehdotusta. Nykyinen sääntely rajoittaa alalla toimivien yritysten toimintaa ja estää asiakasta valitsemasta työn suorittajaa esimerkiksi nuohouksen hinnan, laadun tai asiakaspalvelun perustella.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että nykyinen rakennuksen omistajan ja haltijan velvoite huolehtia tulisijojen ja savuhormien nuohouksesta säilytetään ennallaan. Nuohousvelvoitteen säilyttämistä esityksessä perustellaan paloturvallisuusnäkökulmasta. Ministeriö kannattaa ehdotusta.

Esityksessä nuohoustyötä tekevältä vaadittaisiin voimassa olevan lain tapaan nuohoojan ammattitutkinnon suorittamista. Ehdotuksen mukaan sääntelyn tavoitteena on varmistaa, että nuohoojilla on riittävä osaaminen nuohoustyön ladukkaaseen suorittamiseen. Myös tätä ehdotusta ministeriö pitää kannatettavana.

Säännökset nuohoustyön sisällöstä ja nuohousväleistä nostettaisiin sisäministeriön asetuksesta tarkennettuna lain tasolle. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan nuohousväli määrittyy käytetyn polttoaineen ja kiinteistön käyttötarkoituksen eikä todellisen nuohoustarpeen mukaan. Pääsääntöinen nuohousväli on vuosi. Yksityisessä käytössä olevien vapaa-ajan asuntojen ja saunojen nuohousväli on kuitenkin kolme vuotta. Esityksessä nuohouksen säännöllisyyttä arvioidaan nykyistä enemmän tulisijan todellisen nuohoustarpeen perusteella. Esityksen perustelujen mukaan tämä yksinkertaistaisi ja selkeyttäisi sääntelyä sekä korostaisi rakennuksen omistajan ja haltijan vastuuta rakennuksen turvallisuudesta.

YKSITTÄISIÄ HUOMAUTUKSIA

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa lähtökohtaisesti 13 a §:ään otettuja nuohousvelvoitteita ja nuohousväliä koskevia ehdotuksia. Ministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että 13 a §:n 2 ja 3 momenttiin sisältyvät säännökset ovat epäselviä, koska kyseisissä säännöksissä nuohousvelvoitteita ei suoranaisesti yksilöidä kenellekään. Sääntelyä tulee tältä osin selkeyttää. Nuohousvelvoitteiden selkeyttäminen on tärkeää myös 105 §:ssä säädettyjen pakkokeinojen soveltamisen kannalta. Lisäksi ministeriö ehdottaa, että 13 a §:n 1 momentin 2 kohdassa oleva viittaussäännös tarkennetaan koskemaan 60 §:ää, jossa säädetään nuohoustyön sisällöstä, ja siirretään 2 momentin 1 kohdaksi. Ministeriö ehdottaa myös, että 2 ja 3 momentin säännökset yhdistettäisiin samaan 2 momenttiin ja että 2 momentissa säädettäisiin ensiksi yhden vuoden nuohousväliä koskevasta pääsäännöstä (2 kohta) ja vasta sen jälkeen vapaa-ajan asuntojen ja muiden nuohottavien kohteiden nuohousvälistä (3 ja 4 kohdat). Lisäksi ministeriön mielestä esityksen jatkovalmistelussa tulisi harkita, onko 13 a §:n 1 momentin johdantokappaleessa tarpeellista erikseen mainita ”toiminnanharjoittaja”.

Työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa, että 13 a § muutettaisiin esimerkiksi seuraavasti:

Rakennuksen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on yleisten tilojen ja koko rakennusta palvelevien järjestelyjen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnassaan olevien tilojen osalta huolehdittava *siitä*, että:

- 1) tulisijat ja savuhormit pidetään sellaisessa kunnossa, että niitä voidaan käyttää turvallisesti;
- 2) tikkaat, kattokulkutien osat ja katon turvavarusteet pidetään sellaisessa kunnossa, että nuohoustyö voidaan suorittaa turvallisesti.

Rakennuksen omistajan, haltijan ja huoneiston haltijan on huolehdittava siitä, että:

- 1) tulisijat ja savuhormit nuohotaan 60 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 2) raskasöljyllä tai useammalla polttoaineella toimiva tulisija savuhormeineen nuohotaan vähintään kerran vuodessa;
- 3) kiinteällä polttoaineella toimiva tulisija savuhormeineen nuohotaan vähintään kerran vuodessa, jos tulisija on rakennuksen pääasiallinen lämmitystapa ja rakennusta käytetään yli neljä kuukautta vuodessa;
- 4) muut kuin 2 ja 3 kohdassa säädetyt tulisijat savuhormeineen nuohotaan niiden käyttöaste ja rakenne sekä käytetty polttoaine huomioon ottaen tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein.

Käyttämätöntä tulisijaa ja savuhormia ei tarvitse nuohota. Kolme vuotta käyttämättä ollut tulisija ja savuhormi on nuohottava ennen käyttöönottoa.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että 106 §:n 1 momentin 13 kohtaan sisältyvä rangaistussäännös on epäselvä, koska rangaistus kohdistetaan siihen, joka "laiminlyö 61 §:ssä säädetyin velvollisuuden ilmoittaa nuohoustodistuksessa tulisijoissa ja savuhormeissa havaitut viat tai puutteet". Tällaista ilmoitusvelvollisuutta ei 61 §:ssä suoranaisesti määritellä yksilöidysti kenellekään. Ministeriö ehdottaa, että 61 §:n 2 momentti selkeytettäisiin esimerkiksi seuraavasti:

Jos nuohooja havaitsee tulisijoissa ja savuhormeissa vikoja tai puutteita, hänen on lisäksi ilmoitettava nuohoustodistuksessa tulisijojen ja savuhormien tarkastuksessa tekemänsä havainnot. Viat ja puutteet, joista voi aiheutua tulipalon vaara, on yksilöitävä nuohoustodistuksessa niin, että asiakas voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Lakiehdotuksen 63 §:n mukaan "Nuohoustöitä tekevällä tulee olla nuohoojan ammattitutkinto". Koska ehdotuksen tarkoituksena on, että 60 §:ssä tarkoitettua nuohoustyötä tekevältä vaaditaan nuohoojan ammattitutkinto, ministeriö ehdottaa, että 63 § täsmennettäisiin seuraavasti:

Edellä 60 §:ssä tarkoitettua nuohoustyötä tekevällä on oltava nuohoojan ammattitutkinto.

Pekka Timonen
ylijohtaja

Tuomo Knuuti
Hallitusneuvos

TIEDOKSI

työ- ja elinkeinoministeriö
jaana.rajakko@intermin.fi
kirsi.rajaniemi@intermin.fi
veli-pekka.hautamaki@intermin.fi